

Coop Pank AS 2023.a kliimamõju

Aprill 2024

Mõisted

Kasvuhoonegaasid (KHG) – atmosfääris olevad gaasid, mis neelavad soojuskiirgust ja põhjustavad kasvuhoooneefekti.

Kasvuhoooneefekt – kasvuhooonegaaside tekitatud fenomen, mis soojendab Maa pinna lähedast atmosfääri (troposfääri). Ilma loomuliku kasvuhoooneefektita oleks temperatuur alla nulli. Inimtegevus on kasvuhoooneefekti aga märkimisväärselt võimendanud ning see põhjustab globaalset soojenemist ja kliimamuutusi.

Süsiniku jalajälg – kvantitatiivselt väljendatud kasvuhooonegaaside heite koguhulk (mõõdetuna CO₂-ekvivalentides), mis tekib ettevõtte/organisatsiooni vm üksuse tegevuse tagajärjel.

CO₂-ekvivalent (CO₂-ekv) – universaalne kasvuhooonegaaside mõõtühik, mis peegeldab nende erinevat potentsiaali globaalse soojenemise tekitamisel väljendatuna CO₂-ekvivalendis.

Emissioonifaktor (emissioonitegur) – on suhtarv, mis väljendab eralduva kasvuhooonegaasi kogust teatud inimtegevuse valdkonnas toimeühiku kohta (nt 0,132 kg CO₂-ekv autoga läbitud ühe kilomeetri kohta).

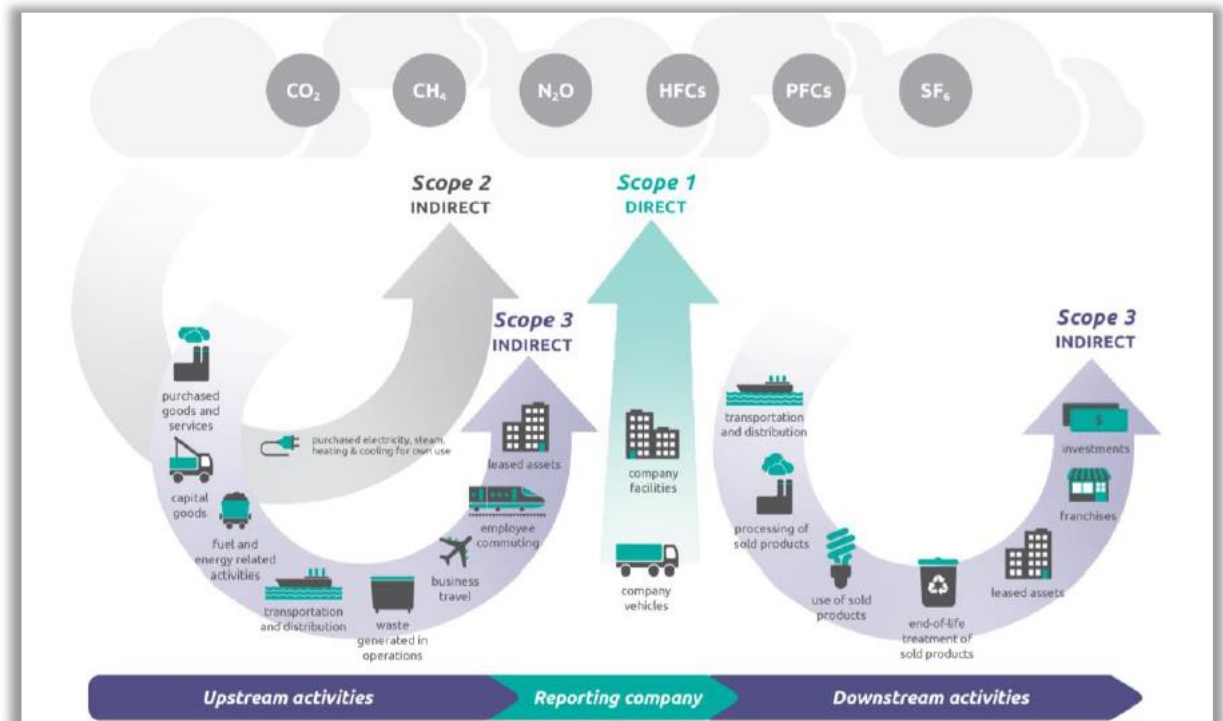
Globaalse soojenemise potentsiaal (GWP) – näitab, mitu korda on soojusenergia absorbeerumisvõime poolest muu kasvuhooonegaasi üks molekul tugevam kui süsinikdioksiidi molekul.

Greenhouse Gas Protocol

Coop Panga kasvuhoonegaaside jalajälg (kontoritegevuse ning portfelli mõju) on arvutatud järgides rahvusvaheliselt tunnustatud ja enimkasutatud kasvuhoonegaaside raporteerimise standardit „Greenhouse Gas Protocol Corporate Accounting and Reporting Standard“. Standard hõlmab seitsme kasvuhoonegaasi heitkoguste hindamist – süsinikdioksiid (CO₂), metaan (CH₄), diämmastikoksiid (N₂O), fluorosüsivesiniku ühendid (HFC), perfluorosüsivini ühendid (PFC), väävelheksafluoriid (SF₆) ja lämmastiktrifluoriid (NF₃).

Standard jaotab ettevõtte tegevusega kaasnevad kasvuhoonegaaside emissioonid kolme mõjualasse:

- Mõjuala 1** (Scope 1) Otsesed emissioonid ettevõtte poolt omatud või kontrollitud allikatest
- Mõjuala 2** (Scope 2) Sisseostetud energiaga seonduvad kaudsed emissioonid
- Mõjuala 3** (Scope 3) Kõik muud kaudsed emissioonid ettevõtte väärtusahelast, sh liisingud (*Downstream leased assets*) ning portfelli mõju (*Investments*)

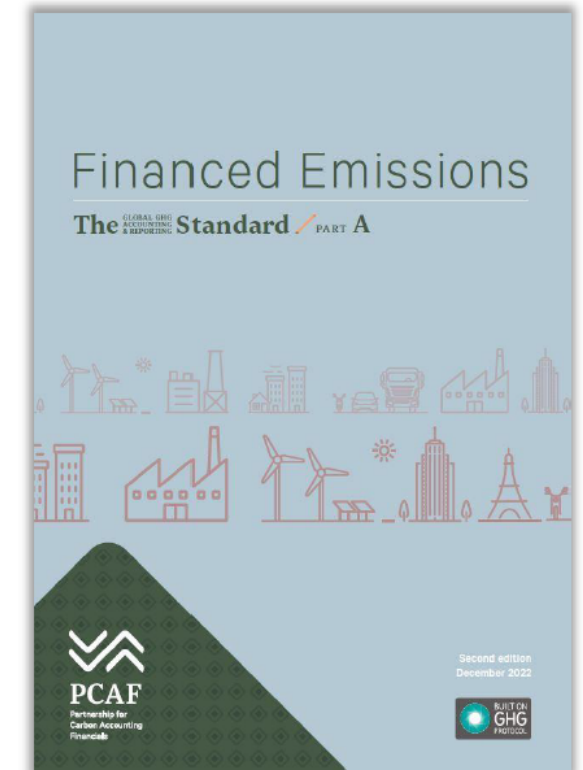
Kasvuhoonegaaside emissioonide mõjualad vastavalt GHG Protocol'i standarditele

Metoodika – portfelli mõju

Coop Panga portfelli kliimamõju arvutamisel lähtuti organisatsiooni Partnership for Carbon Accounting Financial (PCAF) standardist 'The Global GHG Accounting & Reporting Standard for the Financial Industry': *Financed Emissions*.

Miks?

- PCAFi standard on ainus sektori-spetsiifiline standard, mis võimaldab finantsasutustel hinnata ja avalikustada laenudest ja investeeringutest tulenevaid kasvuhoonegaaside heitkoguseid.
- PCAF standard on koosõlas GHG Protocoli standardiga ning täiendab GHG Protocol Corporate Value Chain (mõjuala 3 kategooria 15) standardit üksikasjalike lisajuhistega iga varaklassi kohta.
- CDP kliimamõju küsimustikus nõutakse portfelli mõju arvutamist lähtuvalt PCAFi standardist.
- PCAF teeb koostööd Science-based Targets Initiative'iga (SBTi), et võimaldada finantsasutustel viia oma portfelli vastavusse Pariisi kliimaleppe eesmärkidega.
- PCAF ühtib täielikult ÜRO vastutustundliku panganduse põhimõtetega (*Principles of Responsible Banking, PRB*) ja ÜRO vastutustundliku investeerimise põhimõtetega (*Principles of Responsible Investment, PRI*), aidates finantssektoril täita läbipaistvuse, vastutuse ja avalikustamise põhimõtteid.
- PCAF on loonud metoodika kliimamõju arvestamiseks järgmistele varaklassidele:
  - äri-laenuid ja noteerimata aktsiad
  - ärikinnisvara
  - eluasemelaenuid
  - sõidukilaenuid
  - projektide rahastamine
  - omakapitaliinstrumendid ja võlakirjad
  - riigivõlakirjad

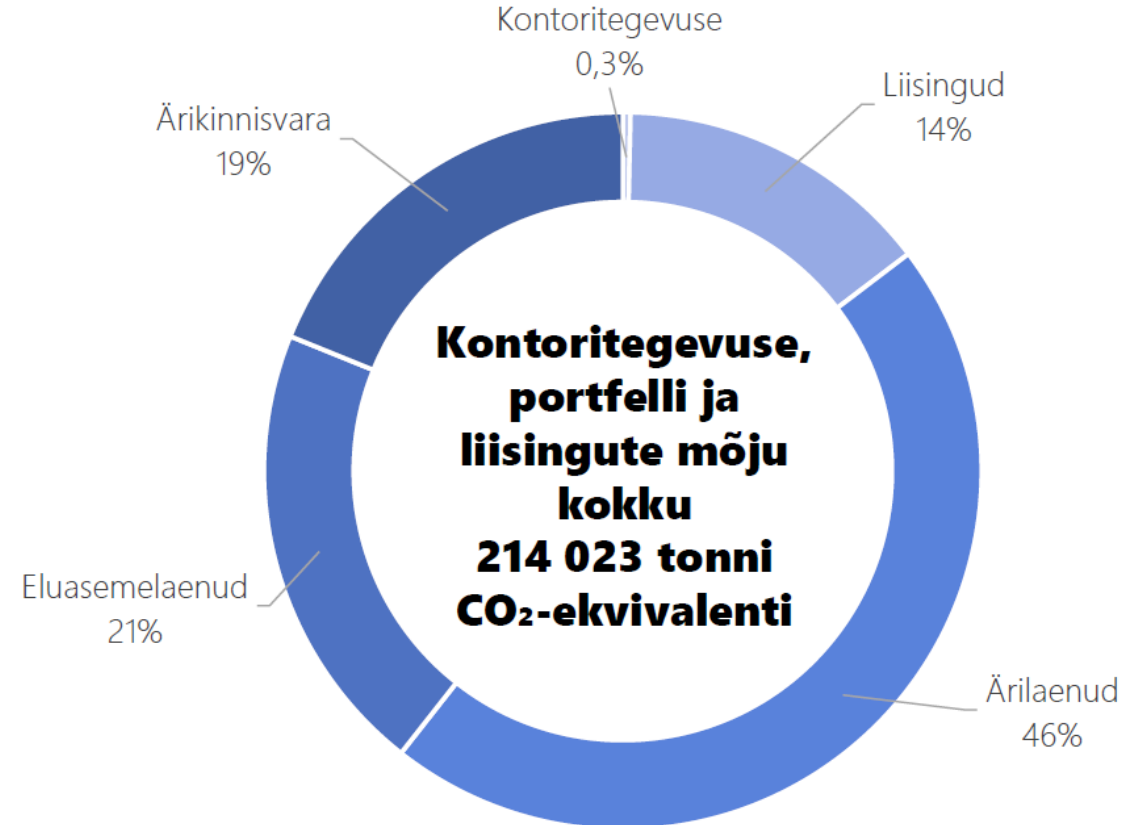
Coop Panga 2023. aasta süsiniku jalajälg

Coop Panga süsiniku jalajälg oli 2023. aastal kokku 214 023 tonni CO₂-ekvivalenti.

Portfelligist ning liisingutest tulenev mõju oli kokku 213 287,5 t CO₂-ekv ehk 99,7% kogu mõjust.

Kontoritegevusega seotud mõjud* moodustasid 735,8 t CO₂-ekv ehk 0,3% kogu mõjust.

	t CO ₂ -ekv	Osakaal mõjust
Kontoritegevus	735,8	0,3%
Liisingud	30 618,9	14%
Ärialaenud	98 357,3	46%
Eluasemelaenud	43 922,9	21%
Ärikinnisvara	40 388,4	19%
Kokku	214 023	100%
Taastuenergia projektide välditud heitkogused (tCO ₂)	75 059,8	

* Arvestatud on Mõjuala 2 turupõhist lähenemist (market-based approach)

Coop Panga kliimamõju aastate võrdlus

Võrreldes 2021. aastaga suurenes Coop Panga kliimamõju 2023. aastal 5% võrra. Võrreldes aastaga 2022 tõusis kliimamõju 2% võrra.

Mõju suurenemine on eelkõige tulenenud liisingute ning äri-laenu kategooriatest. Kliimamõju vähenemine on toimunud ärikinnisvara puhul. Süsinikuintensiivsus miljoni euro kohta on toodud lk 37 (portfell) ja 39 (liisingud).

Kontoritegevusega seotud mõjud on vähenenud 2022. aastaga võrreldes 8% võrra. Erinevused mõjualade lõikes on toodud lk 29.

	t CO ₂ -ekv, 2021	t CO ₂ -ekv, 2022	t CO ₂ -ekv, 2023	Muutus aastaga 2021, %	Muutus aastaga 2022, %
Kontoritegevus	672	650	736	9	-8
Liisingud	18 590	29 106	30 619	65	5
Äri-laenu	85 707	77 479	98 357	15	27
Eluasemelaenu	53 373	41 492	43 923	-18	6
Ärikinnisvara	45 980	60 512	40 388	-12	-34
Kokku	204 324	209 620	214 023	5	2

Kontoritegevuse süsinikujalajälg

Süsteemi piirid – 2023. a kontoritegevuse süsiniku jalajälg

- Coop Panga kontoritegevuse jalajälje hindamisel ja raporteerimisel on lähtunud operatsioonilise kontrolli põhimõttest (ingl k. *operational control*). See tähendab, et arvestatakse kõiki heitkoguseid, mis tulenevad allikatest/tegevustest, mille üle on Coop Pangal kontroll.
- Operatsiooniline kontroll on kõige sagedamini kasutatav organisatsiooni piiride määratlemise lähenemisviis. Selle järgi on vastutus KHG heitkoguste eest sellel osapoolel, kes on kõige paremas positsioonis nende kontrollimiseks ja vähendamiseks.
- Süsiniku jalajälje arvutuskäiku on hõlmatud Coop Panga kõigi kontorite tegevus mõjualade 1-3 ulatuses.
- KHG heitkoguste aruandlusperiood on 1. jaanuar 2023 kuni 31. detsember 2023.

Coop Panga kontoritegevuse süsiniku jalajälje arvutus hõlmab:

Mõjuala 1 – otsesed KHG heitkogused

- sõidukikütused

Mõjuala 2 – kaudsed KHG heitkogused

- sisseostetud elektri- ja soojusenergia

Mõjuala 3 – väärtusahelast tulenevad KHG heitkogused

- sisseostetud tooted ja teenused
- põhivara (nt kontoritehnika ja -sisustus)
- tekkinud jäätmed
- töötajate töö- ja elukoha vaheline sõit
- kodukontor
- kütuste ja energiatarbimisega seotud kaudsed mõjud (mida ei arvestata mõjuala 1 ja 2 all)
- ärireisid

Coop Panga 2023. aasta kontoritegevuse jalajälg

Coop Panga 2023. aasta kontoritegevuse süsiniku jalajälg oli kokku 736 t CO₂-ekv.

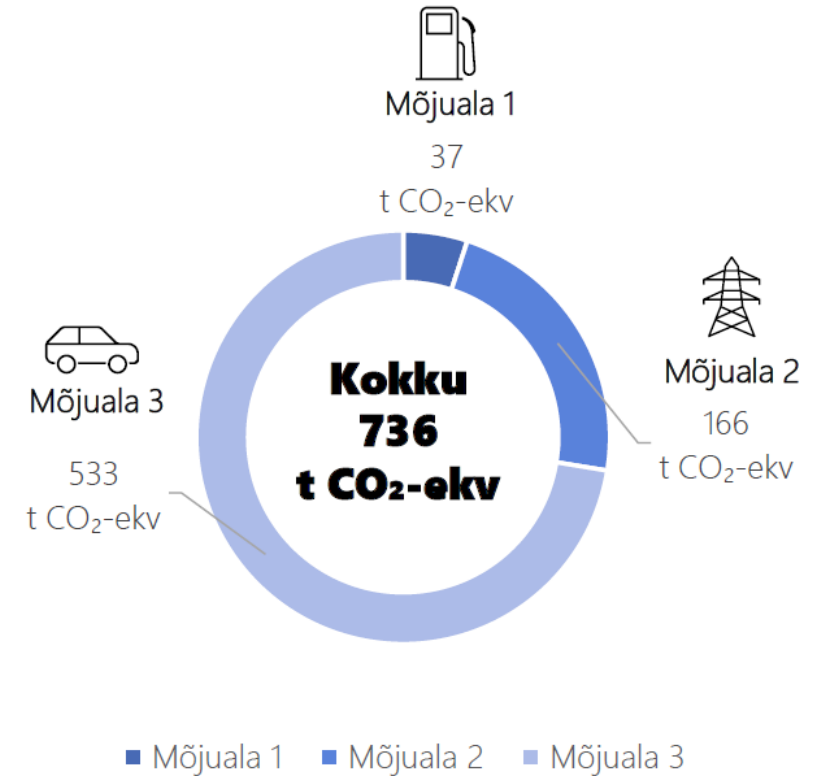
Mõjuala 1 moodustas 5% → 37 t CO₂-ekv

Mõjuala 2 moodustas 23% → 166 t CO₂-ekv

Mõjuala 3 moodustas 72% → 533 t CO₂-ekv

Kategooria		KHG heide (t CO ₂ -ekv)	Osakaal mõjust
Mõjuala 1	Sõidukite kütused	37	5%
Mõjuala 2	Elektrienergia	118	16%
	Soojusenergia	47	6,4%
Mõjuala 3	Energia ja kütustega seotud kaudsed heitkogused	69	9,4%
	Kontoritarbed	16	2,2%
	Kontoritehnika	234	32%
	Kodukontor	28	4%
	Jäätmed	14	2%
	Töötajate liikumine	141	19%
	Ärireisid	31	4%
	Kokku		736

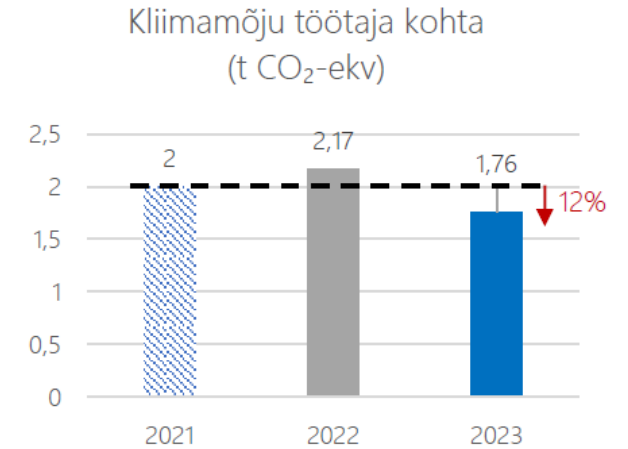
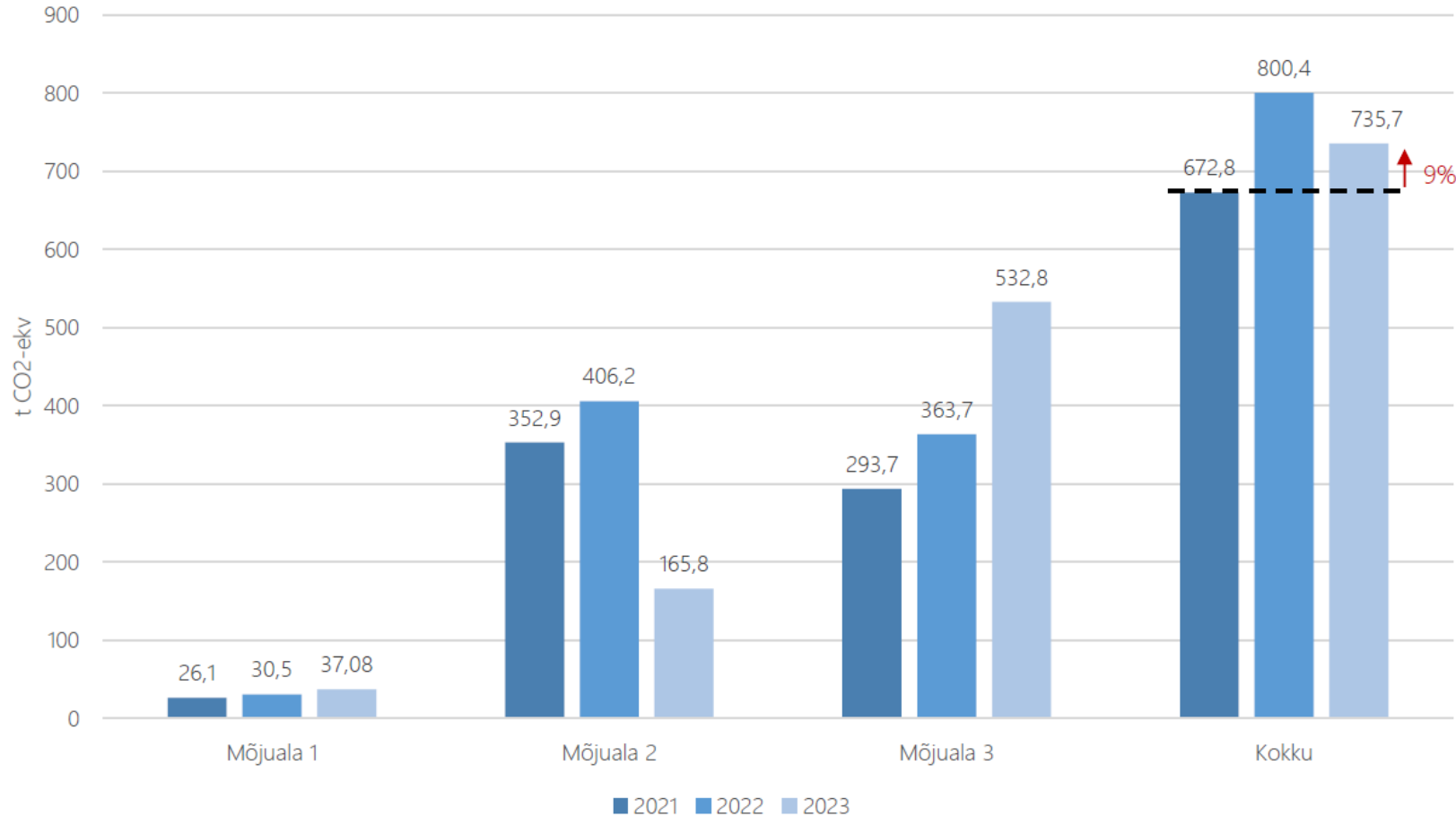
* 0,03 t CO₂-ekv ärireiside mõjust on kompenseeritud, sest Bolt kompenseerib taksosõitudest tulenevaid emissioone.

Kontoritegevuse süsinikuintensivsus on 1,76 t CO₂-ekv töötaja kohta.

Coop Panga kontoritegevuse süsiniku jalajälje aastate võrdlus

Coop Panga kontoritegevuse kliimamõju aastate võrdlus (2021-2023)

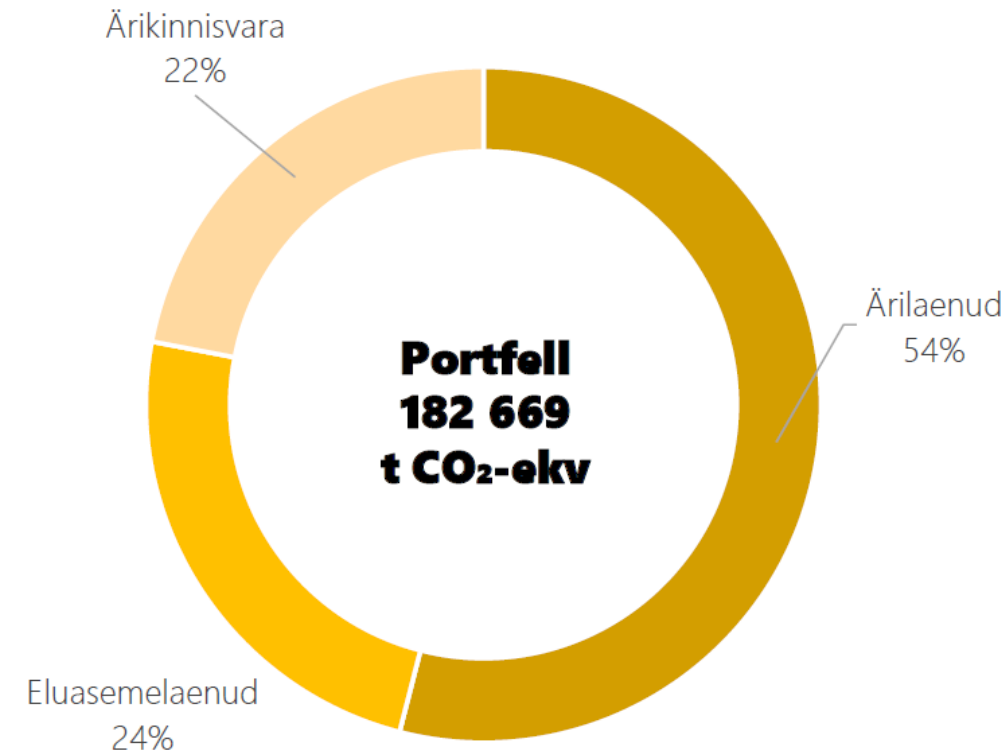

Portfelli ja liisingute kliimamõju

Portfelli mõju ülevaade

- Analüüsiga hõlmatud Coop Panga portfelli kliimamõju 2023. aastal oli kokku **182 669 tonni CO₂-ekvivalenti**.
- Suurima mõjuga olid äri-laenud – 54%. Järgnesid eluasemelaenud (24%) ning ärikinnisvara (22%).
- Coopi portfelli oli kokku 1 267,6 mln eurot. Hindamisele saadeti 1 077,9 mln eurot ehk 85% kogu portfelist (sisaldades äri-, eluaseme- ja ärikinnisvaralaene ning taastuvenergia projektide finantseeringuid).
- Hindamisele saadetud laenudest hinnati 98% andmekvaliteedi skooriga 3,8.
- P.S! Kuna liisingud ei kuulu PCAF metoodika kohaselt portfelli alla vaid nende mõju esitatakse eraldi kategooriana, ei ole antud tabelis liisingud esitatud.

Varaklass	t CO ₂ -ekv	Hinnatud laenude ja investeringute maht, mln €	Hindamata laenude ja investeringute maht, mln €	Hinnatud % lepingute mahust vastavas varaklassis	PCAF andmekvaliteedi skoor
Äri-laenud	98 357	281,9	7,4	97,4%	4
Eluasemelaenud	43 923	517,5	1,01	99,8%	3,75
Ärikinnisvara	40 388	261,5	8,5	96,8%	3,85
Võlakirjad	0	0	37,6	0%	N/A
Muud laenud erakliendi kinnisvara finantseerimise all	0	0	30,4	0%	N/A
Taastuvenergia projektid (välditud CO ₂ heitkogused)*	75 060	55,2	0,0	100%	3

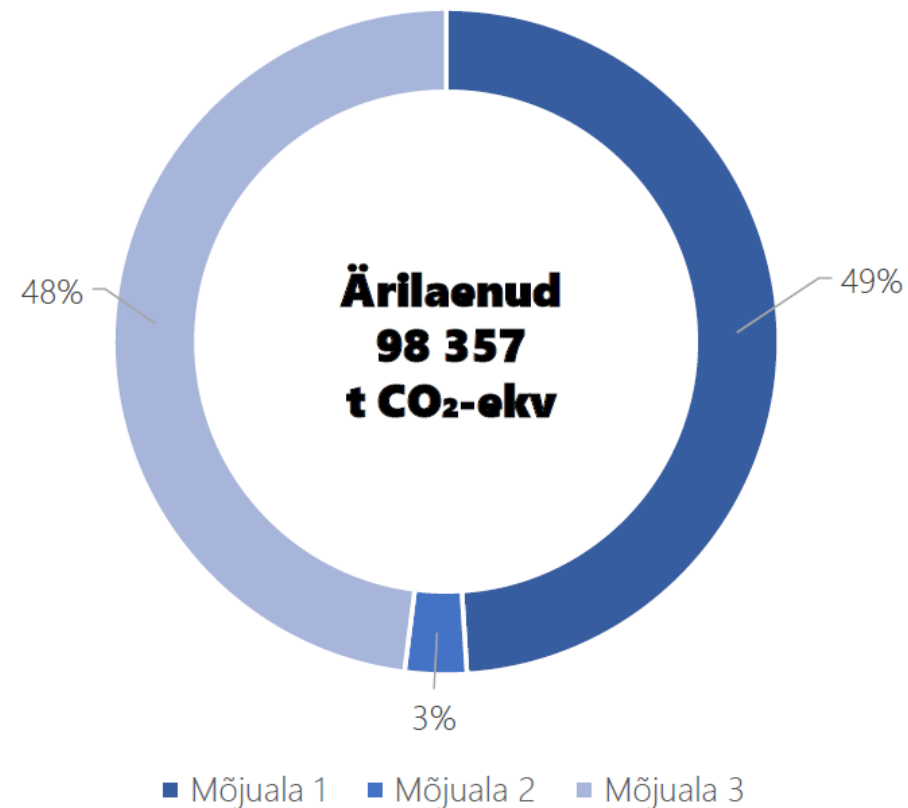
* Välditud heitkoguseid ei lahutata üldtulemusest.

Ärilaenud

- Analüüsiga hõlmatud ärilaenude mõju 2023. aastal oli kokku **98 357 tonni CO₂-ekvivalenti**.
- Kokku hinnati **97,4%** ärilaenude lepingute mahust PCAF andmekvaliteedi skooriga 4.
- Ärilaenude mõju suurima osa moodustasid **mõjuala 1** ehk väärtusahela otsesed KHG heitkogused – **49%** (48 668 tonni CO₂-ekvivalenti).

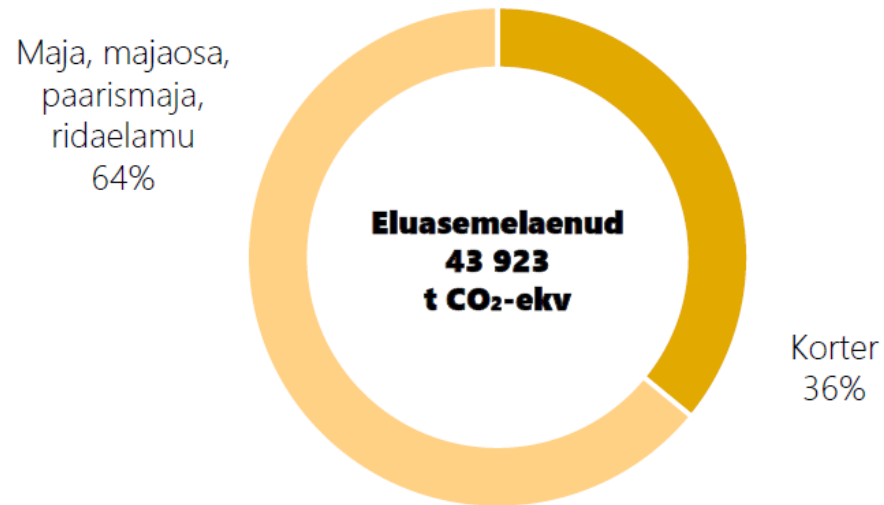
Mõjuala 1 on võrreldes 2022 aastaga tõusnud ligi 50%. Selle peamiseks põhjuseks on ühe ettevõtte laenujäägi suurenemine, mille põhitegevusalaks on auru ja konditsioneeritud õhuga varustamine. Antud ettevõtte moodustab mõjuala 1-st ca 77% (37 498 tonni CO₂-ekvivalenti).

- **48%** mõjudest moodustas **mõjuala 3** ehk väärtusahela kaudsed heitkogused (46 833 tonni CO₂-ekvivalenti).
- **Mõjuala 2** ehk sisseostetud energiast tulenevad heitkogused moodustasid **3%** hinnatud ärilaenude heitkogustest (2856 tonni CO₂-ekvivalenti).

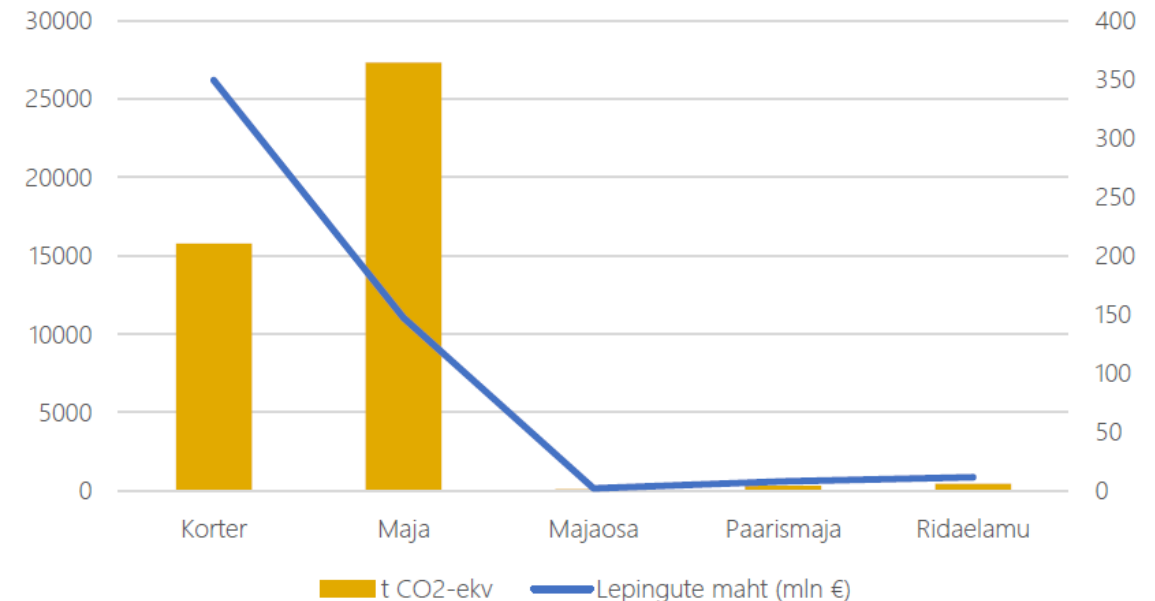
Eluasemelaenud

- Analüüsiga hõlmatud eluasemelaenude mõju (mõjualade 1-2) 2023. aastal oli kokku **43 923 tonni CO₂-ekvivalenti**.
- Hinnati kokku **99,8%** eluasemelaenude hindamisele saadetud lepingute mahust PCAF andmekvaliteedi skooriga **3,75**.
- Analüüsi hõlmatud eluasemelaenudest moodustasid energiaklassi alusel tehtud hinnangud lepingute mahust 19,8% ning keskmise väärtuse järgi tehtud arvutused 80,2%.

Andmekvaliteedi skoor	Lepingute maht (mln €)	Osakaal
Skoor 3	113,45	21,9%
Skoor 4	404,05	77,9%
Mõju teadmata*	1,10	0,2%
Kokku	518,5	100%

*10 laenu puhul olid andmed ebatäpsed, mille tõttu nende mõju välja ei arvatud

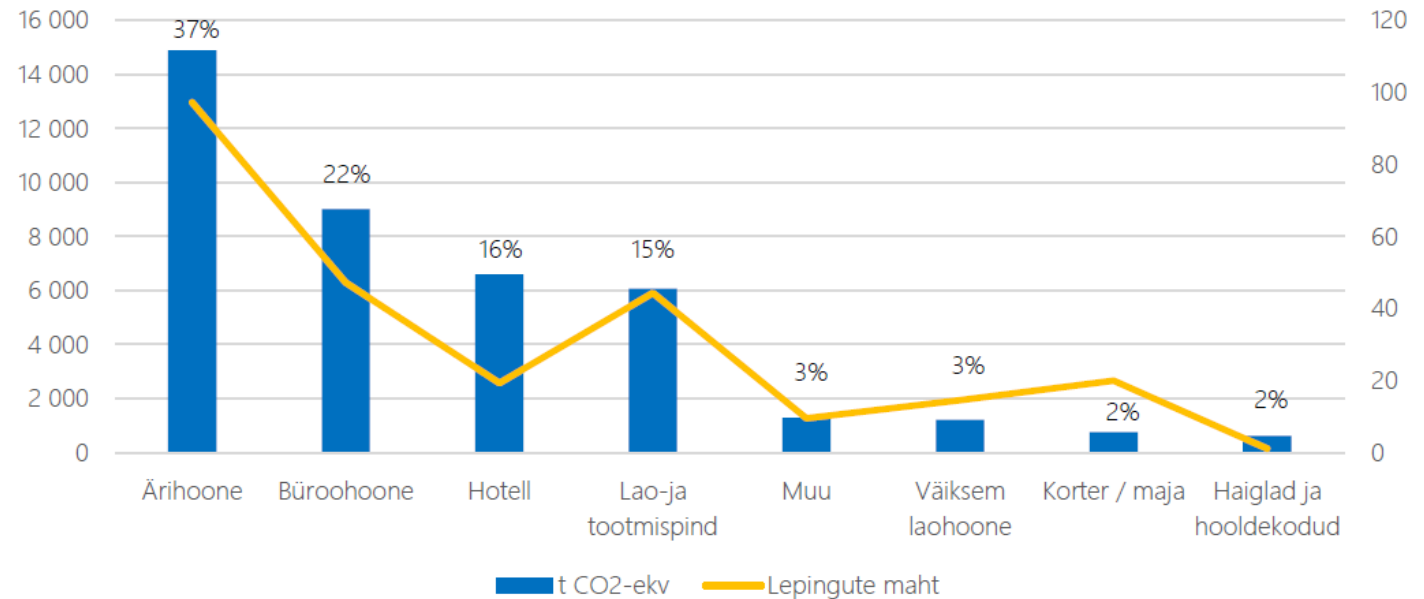

Ärikinnisvara

- Ärikinnisvara mõju (mõjualad 1-2) 2023. aastal oli kokku **40 388 tonni CO₂-ekvivalenti**. Kokku hinnati **97%** ärikinnisvara lepingute mahust PCAF andmekvaliteedi skooriga 3,85.
- Suurim mõju tulenes **ärihoonetest (37%)** ning **büroohoonetest (22%)**, kus ka lepingute maht on suurim. Järgnesid hotellid (16%) ning lao- ja tootmispindade kliimamõju (15%).
- Ärikinnisvara lepingute puhul, kus ei olnud võimalik täpset hoone tüüpi määratleda, kasutati ärikinnisvara keskmist eriheitetegurit pindalaühiku kohta. See on tähistatud kategooriana "muu".
- Analüüsiga on kaetud ka 8 laenu (3% lepingute mahust), kus energiatarbimisest tulenevat heidet ei toimunud, sest et tegu on hoonestamata kinnistutega (mõjuala 2 ehk kasutusaegne elektri- ja soojusenergiatarve puudub).

Andmekvaliteedi skoor	Lepingute maht (mln €)	Osakaal
Skoor 3	43	16%
Skoor 4	210	80%
Energiatarbimise mõju puudub	9	3%
	261	100%

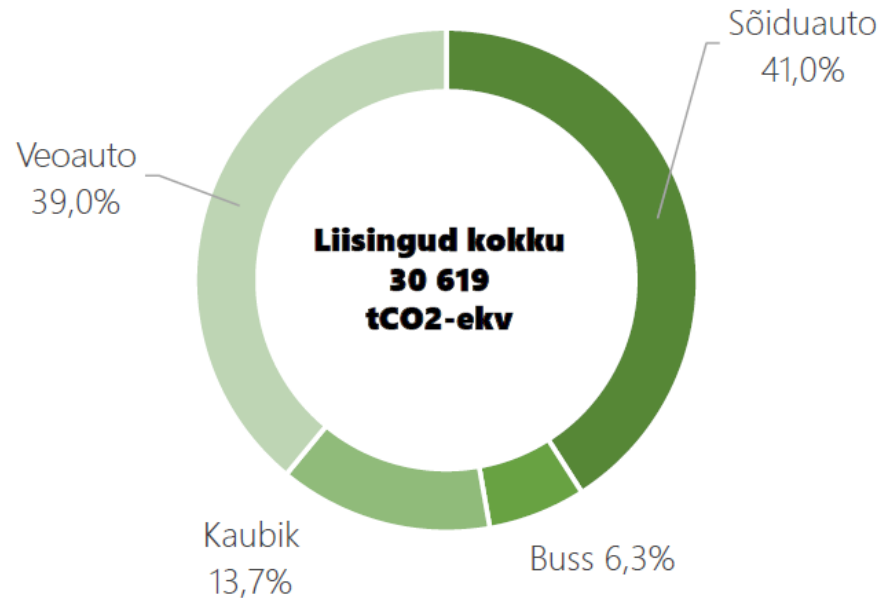
Ärikinnisvara kliimamõju

Hoonetüüp	t CO ₂ -ekv	Osakaal kliimamõjust (%)	Lepingute maht
Ärihoone	14 874	37	97
Büroohoone	9 001	22	47
Hotell	6 587	16	19
Lao- ja tootmispind	6 060	15	44
Muu	1 289	3	10
Väiksem laohoone	1 203	3	14
Korter / maja	760	2	20
Haiglad ja hooldekodud	613	2	1

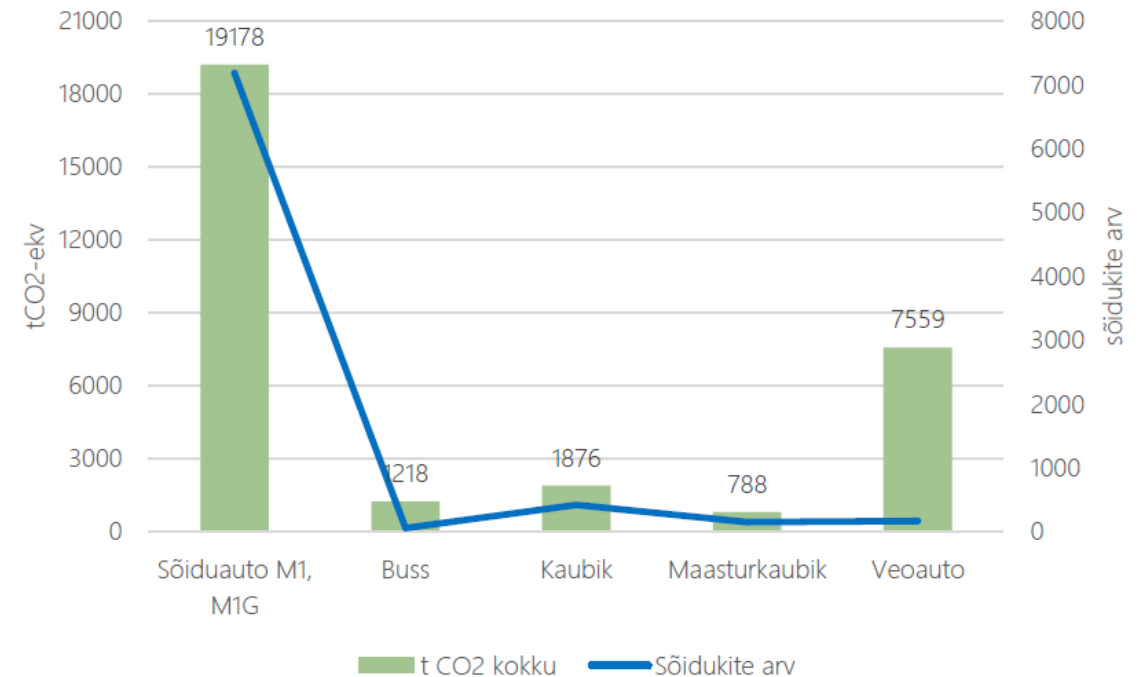
Liisingud

- Liisitud sõidukite kliimamõju (mõjualade 1 ja 2 heitkogused) oli 2023. aastal **30 619 tonni CO₂-ekv**, mis tulenes kokku 7941 sõidukist.
- Kokku hinnati 100% lepingute mahust.
- Analüüsi ei kaasatud põllumajandus-, ehitus-, metsa- ega töstetehnikat ning teisi seadmeid. Erinevalt 2022. aastast ei kaasatud analüüsi ka mootorrattaid andmete kättesaadavuse tõttu.
- Suurim osa mõjust tulenes sõiduautode liisingutest (62,6%), millele järgnes veoauto kategooria (24,7%) ning kaubikud (8,7%).
- Busside mõju oli võrreldes teiste sõidukitüüpidega madalam, ainult 4%.

- Võrreldes 2022. aastaga on liisingute kogumõju suurenenud seoses liisitud sõidukite arvu suurenemisega, kuid on teatud määral seotud ka täpsemate andmete kasutamisega analüüsis (sõidukispetsiifilised läbisõidud).
- Liisingute kliimamõju tõusis võrreldes 2022. aastaga ligi 1 513 tonni CO₂ võrra.

	Mõju, t CO ₂	Hinnatud lepingute maht, mln €	t CO ₂ /mln €
2023	30 619	138,62	220,9
2022	29 106	121,8	239,0

Taastuenergia projektide välditud KHG heitkogused

- Taastuenergia projektide välditud heitkogused olid 2023. aastal kokku **75 060 tonni CO₂**.
- Kokku hinnati **100%** taastuenergia projektide lepingute mahust PCAF andmekvaliteedi skooriga 3.
- Välditud mõju tulenes ligi 94% ulatuses päikeseenergiaprojektidest. 6% ära hoitud heitest tulenes tuuleenergiaprojektidest.
- 2 lepingu puhul tuvastati, et energiatootmist 2023. aastal veel ei toimunud.
- Hinnatud projektide kogu energiatoodang oli 124 686 MWh, millest 71 012 MWh omistati Coop Pangale vastavalt iga laenu omistamistegurile.
- Kõik taastuenergiaprojektid hinnati PCAF andmekvaliteedi skooriga 3.

Taastuenergia liik	MWh	Välditud emissioonid, tCO ₂	Osakaal mõjust
Päikeseenergia	66 543	70 336	94%
Tuuleenergia	4 469	4 724	6%
Kokku	71 012	75 060	100%

- Taastuenergia projektidega seotud välditud heitkogused on hinnanguline kasvuhoonegaaside heitkoguste vähenemine võrreldes heitkogustega, mis oleksid tekkinud juhul kui projekti ei oleks ellu viidud. Arvutuses arvestatakse, et tänu taastuv energiaprojektidele asendatakse fossiilsetest allikatest energiatootmist.
- Tegemist on KHG jalajälje välise vabatahtliku raporteerimisega. Välditud kasvuhoonegaaside heitkoguseid ei saa Coop Pank oma portfelli mõjust maha lahutada, kuid seda saab täiendava informatsioonina heitkogustele lisaks raporteerida.

Portfelli süsinikuintensiivsus

- Hinnatud portfelli (1 077,9 mln eurot) süsinikuintensiivsus oli 2023. aastal **169,5 t CO₂-ekv/mln** ehk võrreldes 2022 aastaga vähenes intensiivsus **27,5 t CO₂-ekvivalendi võrra (14%)**.
- Kõige suurema süsinikuintensiivsusega olid ärialaenud, millele järgnes ärikinnisvara ning seejärel eluasemelaenud.
- Ärialaenude osas on intensiivsus võrreldes 2021. aastal vähenenud oluliselt seoses 2022.aastal taastuenergia projektide eristamisega. Siiski on 2023.aastal ärialaenude intensiivsus võrreldes 2022. aastaga tõusnud seoses kõrge mõjuga sektorite laenujägi tõusu tõttu.

Varaklass	t CO ₂ -ekv/mln €, 2023	t CO ₂ -ekv/mln €, 2022	t CO ₂ -ekv/mln €, 2021	Muutus 2022 aastaga, t CO ₂ -ekv/mln €	Muutus 2021 aastaga, t CO ₂ -ekv/mln €
Ärialaenud	348,9	294,4	442,8	54,5	-93,9
Eluasemelaenud	84,9	105,3	193,8	-20,4	-108,9
Ärikinnisvara	154,4	238,2	281,8	-83,8	-127,4
Kogu portfelli	169,5	197	292,8	-27,5	-123,3

